



| Guía Docente | | | | |
|-----------------------|---|--------------------|----------------------|-----------|
| Datos Identificativos | | | | 2017/18 |
| Asignatura (*) | Tendencias da Literatura Actual | | Código | 613584116 |
| Titulación | Mestrado Universitario en Literatura, Cultura e Diversidade (plan 2016) | | | |
| Descriptorios | | | | |
| Ciclo | Período | Curso | Tipo | Créditos |
| Mestrado Oficial | 2º cuatrimestre | Primeiro | Optativa | 3 |
| Idioma | Castelán | | | |
| Modalidade docente | Presencial | | | |
| Prerrequisitos | | | | |
| Departamento | Letras | | | |
| Coordinación | Valcarcel Lopez, Maria Eva | Correo electrónico | eva.valcarcel@udc.es | |
| Profesorado | Valcarcel Lopez, Maria Eva | Correo electrónico | eva.valcarcel@udc.es | |
| Web | | | | |
| Descrición xeral | Estudo avanzado orientado o coñecemento de obras significativas da literatura hispanoamericana desde unha perspectiva de análise crítico de textos e contextos. Estudo crítico dun tema ou línea de investigación específicos relacionados ca literatura hispanoamericana. Análisis de perspectivas de ulterior investigación sobre o tema. | | | |

| Competencias / Resultados do título | |
|-------------------------------------|---|
| Código | Competencias / Resultados do título |
| A1 | Integrar os estudos literarios nun contexto cultural mais extenso que trascenda os límites dunha soa lingua e/ou nación, atendendo á diversidade cultural |
| A2 | Ampliar o concepto de literatura, a través da súa relación coas TICS, os medios de comunicación, o cine, as artes, no marco da diversidade cultural |
| A5 | Adquirir as habilidades necesarias para analizar e investigar os mecanismos dos procesos de comunicación |
| A6 | Coñecer e valorar a diversidade cultural, con especial atención aos ámbitos hispánico e galego-portugués |
| A7 | Coñecer as principais correntes teóricas que integraron e integran a reflexión sobre a literatura e a cultura, así como os seus antecedentes |
| A8 | Comprender os procesos históricos dos estudos literarios e culturais e os seus cambios de paradigma |
| A9 | Aplicar as técnicas de análise cultural respetando os fundamentos ideolóxicos presentes en contextos diversos |
| A10 | Analizar e interpretar textos, aplicando diferentes modelos teóricos e xenéricos |
| B4 | Utilizar as ferramentas básicas das tecnoloxías da información e as comunicacións(TIC) necesarias para o exercicio da súa profesión e para a aprendizaxe ao longo da vida |
| B6 | Valorar críticamente o coñecemento, a tecnoloxía e a información dispoñibles para resolver problemas cos que deben enfrontarse |
| B7 | Asumir como profesional e cidadán a importancia da aprendizaxe |
| B8 | Valorar a importancia que ten a investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade |
| B9 | Que os estudantes posúan as habilidades de aprendizaxe que lles permitan continuar estudando dun modo que haberá de ser, en grande medida, autodirixido ou autónomo |
| B10 | Expresarse correctamente, tanto de forma oral coma escrita, nas linguas oficiais da comunidade autónoma |
| B11 | Entender a importancia da cultura emprendedora e coñecer os medios ao alcance das persoas emprendedoras |
| C1 | Adquirir capacidade de organizar o traballo, planificar e xestionar o tempo e resolver problemas de forma efectiva |
| C2 | Traballar de maneira interdisciplinar en entornos diversos |
| C3 | Demostrar un compromiso ético coas desigualdades |
| C4 | Promover o entendemento intercultural desde a comprensión da diversidade |
| C7 | Desenvolver habilidades cognitivas avanzadas (capacidade de síntese, análise e pensamento crítico) relacionadas co desenvolvemento e a creación dun perfil investigador |
| C8 | Adquirir a capacidade de concebir e deseñar proxectos de investigación con rigor académico |
| C9 | Desenvolver habilidades de xestión da información para propósitos académicos e de investigación |



| Resultados da aprendizaxe | | | |
|---|---|--------------------------|---|
| Resultados de aprendizaxe | Competencias / Resultados do título | | |
| Saber reconstruír os contextos sociais que propician o novo modelo de literatura e recoñecer a nova transgresión da cultura pop. | AM1 AM2 AM5 AM7 AM9 AP1 | BP3 BP6 BP8 | |
| Identificar as novas identidades fráxiles que aparecen analizadas nestas obras: migrante, muller, homoxesual, LGTB. | AM1 AM5 AM9 AP1 | BP3 | |
| Saber relacionar a escrita co mundo global no que vivimos hoxe. | AM1 AM2 AM5 AM6 AM7 AM9 AP1 | BP3 BP4 BP5 BP7 | CM1 CM2 |
| Poder opinar criticamente sobre a sociedade actual e relacionala ca produción artística. | AM1 AM2 AM5 AM6 AM8 AM9 AP1 | BP1 BP3 BP5 BP7 | CM1 CM2 C11 C12 C13 |
| Realizar ensayos teóricos correctamente documentados y originales que puedan explicar los modelos sociales y culturales dentro del ámbito de estudio. | AM2 AM5 AM9 | BP1 BP5 BP7 | CM1 CM2 C12 C13 |
| Saber reconocer el nuevo mapa literario y saber reconstruir la historia de las ideas artísticas en la América Latina del siglo XXI. | AM1 AM2 AM5 AM6 AM7 AM8 AM9 | BP5 | CM1 CM2 CM3 CM4 C11 C12 C13 |
| Saber reconstruír a evolución das ideas artísticas na América Latina do século XXI. | AM1 AM2 AM6 AM8 | BP3 | CM4 C11 |

| Contidos | |
|---|--|
| Temas | Subtemas |
| A nova literatura latinoamericana entre 1996 e 2016. Introducción e contextos. | Literatura y política. De Macondo a Mac Ondo. Liberalismo y globalización. |



| | |
|---|--|
| A redefinición da figura do autor. Cambio de voz: do nos o eu. | Do público o privado A relación co canon. Hibridación textual. |
| Os diversos centros da literatura urbana. | De París a New York? A ficción migrante. |
| O novo imaxinario emerxente. | As identidades sexuais e a súa fragilidade social. |
| Práctica textual. | Análise de textos seleccionados. |

| Planificación | | | | |
|---|--|---|-------------------------|--------------|
| Metodoloxías / probas | Competencias / Resultados | Horas lectivas (presenciais e virtuais) | Horas traballo autónomo | Horas totais |
| Actividades iniciais | A8 | 2 | 2 | 4 |
| Sesión maxistral | A5 A7 A8 | 5 | 11 | 16 |
| Investigación (Proxecto de investigación) | B6 B7 B8 B10 C3 C8 C9 | 1 | 33 | 34 |
| Obradoiro | A1 A2 A5 A6 A7 A10 A9 B4 B9 B11 C1 C2 C4 C7 C8 | 7 | 14 | 21 |
| Atención personalizada | | 0 | | 0 |

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

| Metodoloxías | |
|---|---|
| Metodoloxías | Descrición |
| Actividades iniciais | Presentación do contido e avaliación dos coñecementos previos do alumnado, así como avaliación da súa disposición fronte a materia. Valoración das necesidades específicas do alumnado. |
| Sesión maxistral | Nestas sesións daránse as claves teóricas e describiránse conceptos básicos para fixar as nocións fundamentais que se precisan para o desenvolvemento do resto das metodoloxías de aprendizaxe. |
| Investigación (Proxecto de investigación) | Orientado á aprendizaxe do alumnado mediante a realización de actividades de carácter práctico a través das que se propoñen situacións que requiren ao estudante identificar un problema obxecto de estudo, formulalo con precisión, desenvolver os procedementos pertinentes, interpretar os resultados e sacar as conclusións oportunas do traballo realizado. No proxecto de investigación amósanse as habilidades logradas no obradoiro e as outras metodoloxías utilizadas eponse de manifesto a autonomía fronte a aprendizaxe. |
| Obradoiro | O obradoiro consta dunha serie de exercicios prácticos diversos nos que se persigue o dominio da disciplina mediante a práctica e a metodoloxía. Os alumnos farán comentarios, manipularán textos, farán exposicións e articulacións de ideas conrecreación intelectual dos contextos históricos e situacións comunicativas, agás da reflexión estética e a contextualización socio-histórica. |

| Atención personalizada | |
|---|--|
| Metodoloxías | Descrición |
| Investigación (Proxecto de investigación) | O deseño e a posta en marcha do proxecto de investigación precisa a relación individual co alumno, o que hai que escoitar e facilitar os medios teóricos e técnicos para que poida deseñar un proxecto de interés. |

| Avaliación | | | |
|--------------|---------------------------|------------|---------------|
| Metodoloxías | Competencias / Resultados | Descrición | Cualificación |



| | | | |
|---|--|--|----|
| Obradoiro | A1 A2 A5 A6 A7 A10 A9 B4 B9 B11 C1 C2 C4 C7 C8 | Valorarase a participación e o desenvolvemento satisfactorio das actividades propostas na aula e do mesmo xeito as tarefas encargadas para fora da mesma. | 50 |
| Sesión maxistral | A5 A7 A8 | Valorarase a participación activa nas sesións. | 10 |
| Investigación (Proxecto de investigación) | B6 B7 B8 B10 C3 C8 C9 | Valorarase a orixinalidade e a efectividade da proposta de traballo de investigación. Tamén a seu modo de plantexamento e a realización final. Será importante a redacción e/ou exposición claras e cunha linguaxe axeitada a un exercicio avanzado. | 40 |

Observacións avaliación

No obradoiro valorarase a eficacia e na resolución de problemas propostos e a orixinalidade para plantexar outros novos para resolver en grupo.; terase en conta a vontade de ambición nas respostas e nas propostas.

Valorarase tamén a correcta exposición oral e escrita dos traballos que se propoñan. Na sesión maxistral esixese unha resposta activa, participando nos coloquios e debates que se propoñan nas mesmas. Terase en conta a situación particular dos alumnos con dispensa académica nas dúas convocatorias, dando un tratamento particularizado a cada caso no momento en que sexa presentado, para o que é preciso que o alumno se presente o seu caso ante o profesor antes do inicio da docencia. A avaliación incluirá, a lo menos, unha proba mixta. A avaliación da segunda convocatoria farase mediante unha proba mixta que pode incluír un traballo de investigación. A convocatoria de decembro farase mediante unha proba mixta.

Fontes de información



| | |
|------------------------------------|--|
| Bibliografía básica | <p>Barrera Enderle, Víctor. ¿Entradas y salidas del fenómeno literario actual o la alfaguarización? de la literatura hispanoamericana?. Ensayos sobre literatura y cultura latinoamericanas. Santiago de Chile: LOM Ediciones, 2002, pp. 91-111. Becerra, Eduardo (edic., sel. y pról.). Líneas aéreas. Madrid: Ediciones Lengua de Trapo, 1999. Bolaño, Roberto. Los detectives salvajes. Barcelona: Anagrama, 1998. Fresán, Rodrigo. ¿Conocido por una amplia minoría pero no suficiente?. Tomado de http://www.clubcultura.com/nuevotalento/rodrigofresan.htm. Fuguet, Alberto y Sergio Gómez (comp. y pról.). Cuentos con walkman. Santiago: Planeta, 1993. _____ (comp. y pról.). McOndo. Barcelona: Grijalbo Mondadori, 1996. Gamboa, Santiago. Los impostores. Barcelona: Seix Barral, 2002. Guerrero, Gustavo. ¿La novela hispanoamericana en los años noventa: apuntes para un paisaje inacabado?. Cuadernos Hispanoamericanos 599 (2000): 71-88. ¿Manifiesto Crack?. lateral. Revista de Cultura 70 (2000). Tomado de http://www.lateral-ed.es/revista/articulos/manifiestocrack70.html. Margolis, Mac. ¿Is magical realism dead?? Newsweek International. 6 may. 2002. Tomado de http://www.fuguet.com/fuguet/bio/prensa/otros/newsweek.html. Mignolo, Walter D. ¿Posoccidentalismo: las epistemologías fronterizas y el dilema de los estudios (latinoamericanos) de área?. Revista Iberoamericana 200 (2002): 847-864. Palaversich, Diana. ¿Rebeldes sin causa. Realismo mágico vs. realismo virtual?. Hispamérica 86 (2000): 55-70. Paz Soldán, Edmundo. ¿Escritura y cultura audiovisual en Por favor, rebobinar de Alberto Fuguet?. Latin America Literary Review 30:59 (2002): 43-54. Paz Soldán, Edmundo y Alberto Fuguet (sel. y pról.). Se habla español. Voces latinas en USA. Miami: Alfaguara, 2000. Piglia, Ricardo y Juan José Saer. Por un relato futuro; diálogo Ricardo Piglia-Juan José Saer. Santa Fe: Universidad Nacional del Litoral, 1990. Subercaseaux, Bernardo. ¿La integración intelectual y cultural en América Latina?. Revista Universum 1997. Tomado de http://www.fuguet.com/fuguet/libros/mcondo/prensa/universum.htm. Volpi, Jorge. ¿El fin de la narrativa latinoamericana?. Revista de Crítica Literaria Latinoamericana 59 (2004): 33-42. García-Corales, Guillermo (2009). «Dieciséis entrevistas con autores chilenos contemporáneos: La emergencia de una nueva narrativa». The Edwin Mellen Press. Retrieved 20 March 2010. Mateo del Pino, Ángeles. Ángeles maraqueros. Trazos Neobarroc-s-ch?os en las poéticas latinoamericanas. Editorial Katatay, Buenos Aires, 2013, 464 páginas. I.S.B.N.: 978-987-29565-0-9. http://www.edicioneskatatay.com.ar. Meruane, Lina, Viajes Virales. La crisis del contagio global en la escritura del sida,. Fondo de Cultura Económica, México, 2012. Meruane, Ilna; Contra los hijos, Tumbona Ediciones, México 2015. Palaversich, Diana De Macondo a McOndo. Senderos de la postmodernidad latinoamericana (From Macondo to McOndo: Paths of Latin American Postmodernity), First, Plaza Y Valdes, México City. 2005.?? «Rebeldes sin causa. Realismo mágico vs. realismo virtual». Hispamérica. vol. 29, no. 86 (2000):55-70. Sabo, María José (2015). La Nueva Narrativa en los años noventa. El Manifiesto Crack en diálogo con las transformaciones del horizonte teórico-crítico latinoamericano. Córdoba, Eduvim. Sarduy, Severo (1987). Nueva inestabilidad, México, Vuelta. _____ (1978). «El barroco y el neobarroco», en César Fernández Moreno, (ed.). América Latina en su literatura. México, Siglo Veintiuno, pp. 169-174. Volpi, Jorge (2004). «La literatura latinoamericana ya no existe», en Bolaño, R. et al., Palabra de América. Barcelona, Seix Barral, pp. 206-223.</p> |
| Bibliografía complementaria | |

Recomendaciones

Materias que se recomienda ter cursado previamente

Materias que se recomienda cursar simultaneamente

Materias que continúan o temario

Observacións



(*)A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías